

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
21.02.2022. – 25.02.2022.

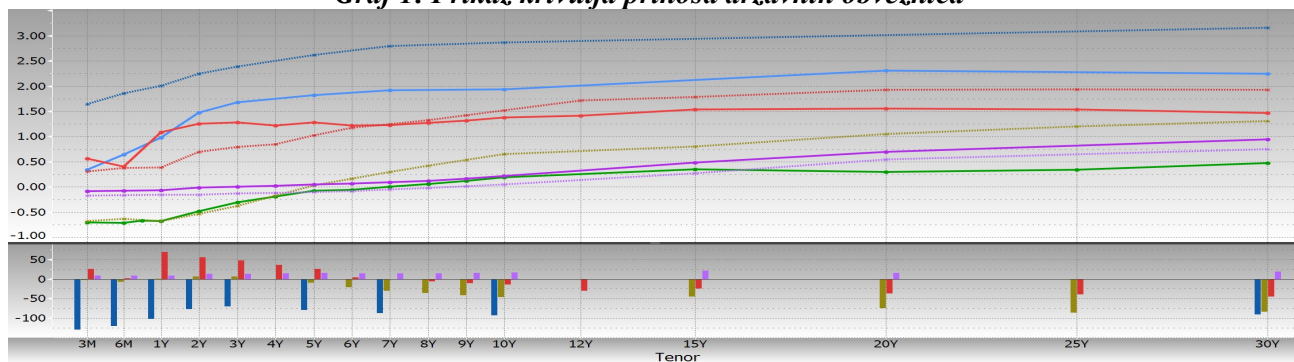
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	18.2.22	25.2.22		18.2.22	25.2.22		18.2.22	25.2.22		18.2.22	25.2.22	
2 godine	-0,48	-0,38	↗	1,47	1,57	↗	1,27	1,21	↘	-0,02	-0,02	→
5 godina	-0,07	0,00	↗	1,82	1,87	↗	1,28	1,25	↘	0,05	0,04	↘
10 godina	0,19	0,23	↗	1,93	1,96	↗	1,38	1,46	↗	0,22	0,21	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	18.2.22	25.2.22	
3 mjeseca	-0,689	-0,718	↘
6 mjeseci	-0,716	-0,714	↗
1 godina	-0,663	-0,640	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 25.02.2022. godine (pune linije) i 18.02.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Dešavanja u vezi s Ukrajinom su nastavila da budu u fokusu finansijskih tržišta, a već od početka prošle sedmice zabilježena je rasprodaja dionica, dok je nakon vijesti da je Rusija započela napad na Ukrajinu došlo do izraženog rasta potražnje za sigurnijim investicijama, što se odrazilo na dalji pad evropskih indeksa dionica, ali i prinosa državnih obveznica. Lideri EU su ubrzo dali široku podršku paketu sankcija, koji između ostalog, ima za cilj da ograniči pristup finansijskom sektoru Evrope. Iako je nakon prvog napada došlo do pada prinosa obveznica eurozone, isti su krajem sedmice korigovani naviše. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su povećani između 4 i 10 baznih poena, pri čemu su najveće promjene zabilježene kod obveznica kraćih dospeljaca. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su u odnosu na prethodnu sedmicu zabilježili pad od 1 do 2 bazna poena.

Član UV ECB De Galhau je izjavio da će ECB obustaviti neto kupovine obveznica „nekada oko III kvartala“, ali da će nakon toga ostaviti otvorene opcije u zavisnosti od toga kako se inflacija bude kretala. Dodao je da sada nema smisla odlučivati o budućem datumu povećanja kamatnih stopa. Njegov kolega iz Austrije Holzmann je izjavio da postoji mogućnost da ECB poveća kamatne stope do ljeta, ali i da je moguće da do promjene kamatnih stopa dođe prije nego što ECB okonča program kupovina obveznica.

Ova izjava je u suprotnosti sa dosadašnjim stavom ECB, da bi prije bilo kakve promjene kamatnih stopa prvo trebalo ukinuti program kupovina obveznica. Ipak, Holzmann je dodao da je moguće i da se prvo povećanje desi tokom ljeta, a da bi drugo povećanje kamatnih stopa moglo biti krajem ove godine. Nakon toga, Holzmann je izjavio da je jasno da se ECB kreće ka normalizaciji monetarne politike, te dodao da je moguće da dešavanja u Ukrajini donekle odgode, ali ne i zaustave, izlaz iz stimulansa.

Krajem sedmice glavni ekonomista ECB Lane je tokom sastanka izložio da bi prema procjenama dešavanja u Ukrajini mogli da utiču na smanjenje outputa eurozone za 0,3% do 0,4% u ovoj godini. U mjesečnom izvještaju Deutsche Bundesbank je navedeno da postoji mogućnost da je ekonomija Njemačke u I kvartalu ove godine ušla u recesiju (pad GDP-a od 0,7% zabilježen je u IV kvartalu 2021. godine), a nakon što je omikron soj virusa uticao na rekordan broj zaraženih i time doprinio padu aktivnosti. Prognoze ove centralne banke su u suprotnosti sa istraživanjem Bloomberg-a prema kojem ekonomisti očekuju da će u ovom kvartalu GDP Njemačke biti povećan za 0,4% na kvartalnom nivou. Pod uticajem posljednjih dešavanja predsjednica ECB Lagarde je izjavila da je ECB spremna da poduzme bilo koju vrstu akcije unutar svojih odgovornosti kako bi se osigurala cjenovna i finansijska stabilnost u eurozoni. To uključuje osiguranje dovoljnog nivoa likvidnosti i gotovine, kao i korištenje opcionalnosti i fleksibilnosti prilikom određivanja monetarne politike. Lagarde je dodala da uposlenici ECB trenutno vrše reviziju svojih projekcija, te da su bilo koje brojke koje sada kruže preuranjene, jer se situacija i dalje razvija.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	FEB	0,3%	0,3%	2,3%
2.	Stopa inflacije – EZ (final.)	JAN	5,1%	5,1%	5,0%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	JAN	2,3%	2,3%	2,6%
4.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	JAN	6,7%	6,4%	6,9%
5.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	JAN	5,1%	5,0%	4,2%
6.	Stopa inflacije – Italija (final.)	JAN	5,3%	5,1%	4,2%
7.	Stopa inflacije – Austrija (prelim.)	FEB	3,7%	4,1%	3,3%
8.	Stopa inflacije – Belgija	FEB	-	8,04%	7,59%
9.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	IV kvartal	-0,7%	-0,3%	1,7%
10.	GDP – Francuska (kvartalno) final.	IV kvartal	0,7%	0,7%	3,1%
11.	GDP – Belgija (kvartalno) final.	IV kvartal	0,5%	0,5%	2,0%
12.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	FEB	113,1	114,0	112,7
13.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	FEB	-8,8	-8,8	-8,5
14.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	FEB	96,5	98,9	96,0
15.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	FEB	96,2	99,2	95,8
16.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	MAR	-6,3	-8,1	-6,7
17.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	JAN	24,4%	25,0%	24,2%
18.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	DEC	-	14,3%	22,2%
19.	Stopa nezaposlenosti – Finska	JAN	-	7,5%	6,7%
20.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	JAN	-	-2,4%	-0,1%

SAD

Pored geopolitičkih tenzija i invazije Rusije na Ukrajinu, fokus investitora protekle sedmice u SAD je bio usmjeren i na objavljivanje ekonomskih indikatora, prije svega vezanih za indeks potrošačkih cijena, potrošnju i GDP krajem sedmice, a koji su bili bolji od očekivanih. Prinosi na američke obveznice su zabilježili rast između 3 i 10 baznih poena na sedmičnom nivou. U svjetlu sankcija upućenih Rusiji usljed invazije na Ukrajinu, američke i evropske sile su se obavezale da će ukloniti neke ruske banke iz SWIFT sistema, što ima za cilj dodatno izolirati Rusiju od globalnih finansijskih kanala. S druge strane, predsjednik Putin je naredio ruskim nuklearnim snagama da se podignu na visok nivo pripravnosti, opravdavajući to agresivnim izjavama NATO-a i ekonomskim sankcijama protiv Moskve. Član FOMC-a Waller je pozvao na povećanje referentne kamatne stope za cijeli procenat do polovine godine, počevši od povećanja za 50 baznih poena već na sjednici u martu. Predsjednica Fed-a iz San Francisca Daly je izjavila

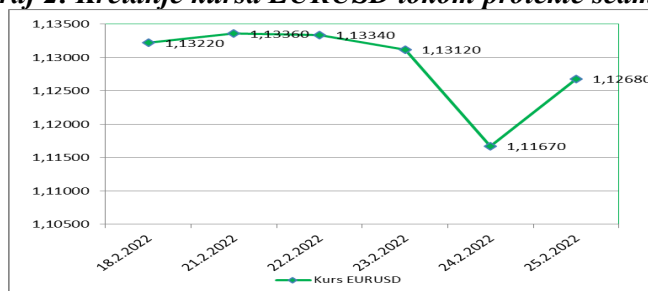
da trenutne geopolitičke tenzije između Rusije i Ukrajine ne bi trebalo da imaju uticaj na očekivano povećanje referentne kamatne stope narednog mjeseca.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – drugi prelim. podatak (G/G)	IV kvartal	7,0%	7,0%	2,3%
2.	Indeks lične potrošnje – drugi prelim. podatak	IV kvartal	3,4%	3,1%	2,0%
3.	Obim porudžbina trajnih dobara P	JAN	1,0%	1,6%	1,2%
4.	PCE deflator (G/G)	JAN	6,0%	6,1%	5,8%
5.	Indeks ličnih prihoda(M/M)	JAN	-0,3%	0,0%	0,4%
6.	Indeks ličnih rashoda(M/M)	JAN	1,6%	2,1%	-0,8%
7.	Indeks potrošačkog povjerenja	FEB	110,0	110,5	111,1
8.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	18. FEB	-	-13,1%	-5,4%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	19. FEB	235.000	232.000	249.000
10.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. FEB	1.580.000	1.476.000	1.588.000
11.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda	FEB	10	1	8
12.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Čikaga	JAN	0,16	0,69	0,07
13.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz MičigenaF	FEB	61,7	62,8	67,2

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1322 na nivo od 1,1268.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Privatni sektor u Velikoj Britaniji je rastao najbržim tempom od prošlog ljeta, jer su olabavljene restrikcije uvedene zbog Covid19 povećale potrošnju građana usmjerenu ka putovanjima i industriji zabave, pokazali su PMI podaci objavljeni u protekloj sedmici. Početkom sedmice premijer Johnson je iznio plan za ukidanje svih zakonskih ograničenja, koji će biti zamijenjen naglaskom na „zdrav razum“ i ličnu odgovornost u sljedećoj fazi pandemije.

Viceguverner BoE Ramsden je izjavio da je ekonomija Velike Britanije do sada potvrdila elastičnost, bez obzira na posljedice izazvane Brexitom i pandemijom Covid19. Brzorastuća inflacija je uticala na snažan rast duga Velike Britanije ograničavajući ministra finansija Sunaka da pomogne u ublažavanju troškova života kada bude prezentovao budžet narednog mjeseca.

Viceguverner BoE Broadbent je prilikom obraćanja pred parlamentarnim Odborom za trezor, istakao kako je trenutni period najizazovniji za monetarnu politiku od perioda od kada se primjenjuje politika ciljane inflacije, odnosno od 1992. godine. Guverner BoE Bailey je istakao da postoje veoma jasni rizici da će visoka inflacija postati utemeljena u ekonomiji ukoliko se pokrene ciklus većeg rasta cijena koji će podstaći rast plata. Glavni ekonomista BoE Pill je istakao da će BoE tragati za mjerama kojima će brzorastuću inflaciju dovesti na „umjeren nivo“ i na nivo koji „neće ometati ostatak ekonomije“. Njegova koleginica Mann je istakla da je u ovom mjesecu glasala za povećanje referentne kamatne stope za 0,50% (na 0,75% sa 0,25%), jer je uočila tek slabe znakove da očekivanja javnosti o cijenama popuštaju, što je rizik da inflacija ostane previsoka, dok je većina članova MPC glasala povećanje na 0,50%.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	FEB	-	9,5%	7,6%
2.	PMI prerađivački sektor P	FEB	57,0	57,3	57,3
3.	PMI uslužni sektor P	FEB	55,5	60,8	54,1
4.	PMI kompozitni indeks P	FEB	55,3	60,2	54,2
5.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	JAN	-4,2	-3,7	14,6
6.	Gfk povjerenje potrošača	FEB	-18	-26	-19

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,83326 na nivo od 0,84022, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3589 na nivo od 1,3409.

JAPAN

Vlada Japana je odobrila rekordno visoki inicijalni paket potrošnje u vrijednosti od 940 milijardi USD za narednu fiskalnu godinu, čime su stvoreni uslovi za potpuno usvajanje budžeta u martu. Premijer Kishida smatra da će ovaj budžet pomoći ekonomiji da se izvuče iz krize izazvane Covid19. Ekspanzivni fiskalni paket će, takođe, dodatno opteretiti najveći dug u industrijskom svijetu, koji je više od dva puta veći od ekonomije Japana (oko 5 biliona USD).

Ministar finansija Suzuki je izjavio da će Japan pratiti kako bi rastuće kamatne stope u zapadnim zemljama mogle uticati na njihovu ekonomiju, pošto bi veći prinosi na obveznice povećali troškove zaduživanja najvećem javnom dugu u industrijskom svijetu. Kyodo news su objavile da Japan razmatra dodatno oslobađanje svojih rezervi nafte u saradnji sa SAD-om i drugim zemljama. Guverner Kuroda je izjavio da BoJ nema neposredan plan da povuče svoje ogromne podsticaje, ali će detaljno ispitati kako bi sve veći uvozni troškovi mogli uticati na percepciju javnosti u vezi sa kretanjem inflacije. Kuroda je takođe izjavio da će BoJ pažljivo pratiti kako će eskalacija tenzija u Ukrajini uticati na cijenu nafte, s obzirom na to da se Japan velikim dijelom oslanja na uvoz energije. Stopa inflacije u Tokiju se u februaru ubrzala najbržim tempom u posljednje dvije godine, što sugerise da će rastući troškovi goriva i hrane uticati na potrošnju i krhki ekonomski oporavak zemlje. Analitičari očekuju da će kriza u Ukrajini dodatno ubrzati inflaciju u narednim mjesecima kroz rast globalnih cijena energenata i robe, time nanoseći štetu privredi Japana.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	FEB	-	52,9	55,4
2.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	FEB	-	42,7	47,6
3.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	FEB	-	44,6	49,9
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	JAN	-	61,3%	40,6
5.	Indeks proizvođačkih cijena uslužnog sektora (G/G)	JAN	1,2%	1,2%	1,1%
6.	Stopa inflacije (G/G)	FEB	0,7%	1,0%	0,6%
7.	Vodeći indeks (final.)	DEC	-	104,8	103,9
8.	Koicidirajući indeks (final.)	DEC	-	92,7	92,8

JPY je tokom protekle sedmice blago deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 130,22 na nivo od 130,25. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 115,01 na nivo od 115,55.

NAFTA I ZLATO

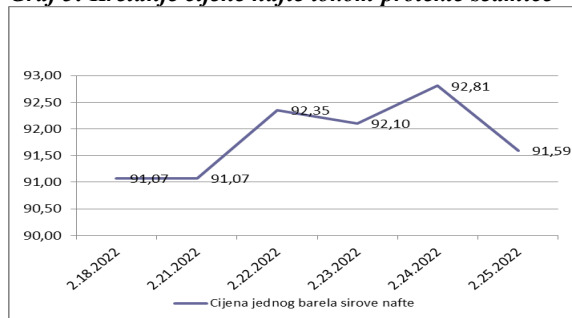
Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 91,07 USD (80,44 EUR). Tržište nafte je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika u SAD, te je prvi radni dan trgovanja naftom bio utorak.

Cijena nafte je tokom protekle sedmice bila pod snažnim uticajima geopolitičkih tenzija na relaciji Ukrajina – Rusija. U takvim uslovima cijena nafte je tokom trgovanja u protekloj sedmici na momente bilježila rast do 100 USD po barelu, prvi put od 2014. godine, ali se do zatvaranja EU tržišta uglavnom vraćala na nivoe od oko 92 USD po barelu. Značajna volatilnost cijene nafte zabilježena je u četvrtak, kada je cijena tokom trgovanja dostigla nivo od 100 USD po barelu, a što je uslijedilo nakon što je Rusija pokrenula invaziju na Ukrajinu. Ovakve okolnosti su pojačale zabrinutost investitora oko isporuke nafte i gasa što se odrazilo na snažan rast cijene ovih energenata. U petak je cijena nafte bila manje volatilna i uglavnom se kretala na nivou od oko 92 USD po barelu.

OPEC+ će se vjerovatno držati svoga plana postepenog povećanja proizvodnje nafte na sastanku koji se održava u ovoj sedmici, čak i nakon invazije Rusije na Ukrajinu, što je događaj koji je uticao na rast cijene ovog energenta. Pojedini zvaničnici OPEC+ su istakli da je volatilnost i rast cijene nafte, posebno rast ka nivou od 100 USD po barelu, rezultat geopolitičkih tenzija i ne reflektuje odnose ponude i tražnje.

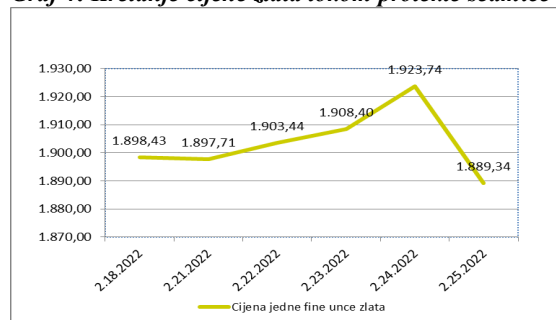
Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 0,57%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 91,59 USD (81,28 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.898,43 USD (1.676,76 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je bilježila rast. Početkom sedmice cijena je povećana nakon što je predsjednik Rusije Putin priznao samoproglašene republike u Ukrajini. Narednih dana tenzije su nastavljene, te je predsjednik Biden objavio nove sankcije Rusiji i optužio predsjednika Putina da počinje invaziju na Ukrajinu. Sredinom sedmice cijena je premašila nivo od 1.900 USD po unci jer su investitori zatražili sigurnije investicije pod uticajem geopolitičkih neizvjesnosti. Tokom američkog trgovanja tenzije su intenzivirane. Ukrajina je proglasila vanredno stanje i pozvala građane da se iz Rusije vrate u Ukrajinu. Ovakve vijesti su uticale na to da se cijena zlata tokom trgovanja poveća na nivo od 1.950 USD po unci. U četvrtak je Rusija započela invaziju na Ukrajinu, što je podstaklo tražnju za sigurnim investicijama. Ipak, uprkos snažnom rastu cijene zlata, takav rast nije održan. Geopolitički rizici i dalje podstiču rast cijene zlata. Napad Rusije na Ukrajinu izazvao je šokove širom svijeta, ali činilo se da se investitori postepeno povlače iz zlata nakon saopštenja Bijele kuće da će uvesti sankcije, ali da neće isključiti Rusiju iz SWIFT-a (što se tokom vikenda ipak desilo za neke banke). Centralna banka Rusije je saopštila da će ponovo početi da kupuje zlato, svega dvije godine nakon dugoročnih kupovina od strane ove centralne banke, a koje su u značajnoj mjeri održavale cijenu zlata tokom protekle decenije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.889,34 USD (1.676,76 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 0,48%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.